

*Волинець В.О.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА-БОРЖНИКА

Санація являє собою систему заходів, спрямованих на поліпшення фінансово-економічного стану організації та реалізованих за допомогою сторонніх юридичних чи фізичних осіб з метою запобігання її банкрутства і підвищення її конкурентоспроможності на ринку товарів і послуг.

Санація може проводитися власниками самої організації, сильнішими у фінансовому відношенні підприємствами-кредиторами, підприємствами-покупцями, сторонніми підприємствами (зацікавленим в даній організації), банком, а також органами федеральної та муніципальної влади. Переважне право на участь у проведенні санації мають власник організації-боржника, члени її трудового колективу, кредитори.

В умовах ринкової економіки санація підприємств має істотний економічний потенціал, є важливим інструментом регулювання структурних змін і входить в систему Найбільш дієвих механізмів фінансової стабілізації підприємств. Санація підприємства проводиться і трьох основних варіантах:

- до порушення кредиторами справи про банкрутство, якщо підприємство в спробах виходу з кризового стану вдається до зовнішньої допомоги зі своєї ініціативи;

- якщо ж підприємство, звертається в арбітражний суд із заявами про своє банкрутство, одночасно пропонує умови своєї санації;

- якщо рішення про проведення санації виносить арбітражний суд за пропозиціями, які надійшли від бажаючих задовольнити вимоги кредиторів до боржника і погасити його зобов'язання перед бюджетом [1, с.135]

Доцільність проведення санації обумовлюється тим, що використання внутрішніх механізмів фінансової стабілізації організації НЕ досягло своєї мети

і кризовий фінансовий стан підприємства слабопокращується або продовжує погіршуватися.

Залежно від принципово підходу розрізняють: оборонну (спрямована на скорочення обсягів операційної та інвестиційної діяльності) і наступальну (спрямована на диверсифікацію операційної та інвестиційної діяльності) концепції здійснення санації організації.

Можливі такі основні форми санації:

- дотації і субвенції за рахунок коштів бюджету різного рівня управління (досить рідко);
- державне пільгове кредитування (теж вибірково і рідко);
- державна гарантія комерційним банкам по кредитах, що видаються санованому підприємству;
- цільової банківський кредит;
- фінансова допомога третє осіб;
- випуск облігацій підприємством під гарантію санатора;
- переклад короткострокових банківських кредитів в довгострокові (відстрочка погашення короткострокових банківських кредитів, позик;
- відстрочка погашення векселів підприємства (під гарантію банку-санатора) ;
- списання санатором-кредитором частини боргу.

Витрати на здійснення санації визначаються шляхом розробки спеціального бюджету (бюджету санації). Принципово ці витрати можуть розглядатися як інвестиції санатора в сановане підприємство з метою отримання прибутку (в прямій або непрямій формі) в майбутньому періоді.

Варіанти вимог санаторів при проведенні ними санації:

1. Керівництво організації - в основному без змін.
2. Заміна керівника (провідних менеджерів) організації.
3. Зміна складу ради директорів підприємства, складу засновників і ревізійної комісії.
4. Зміна організаційної структури управління.

5. Зміна виробничої структури управління.
6. Зміна складу виробництва, продукції (послуг).
7. Зміна договірних відносин з різними суб'єктами взаємодії.
8. Варіанти реорганізації юридичної особи (злиття, приєднання, поділ та ін.).
9. Заміна обслуговуючого банку.
10. Покупка нового обладнання, нових матеріалів у певних підприємств в Україні і за кордоном.

Список використаних джерел:

1. Шило В.П., Ільїна С.Б., Боровська С.С., Баранова В.В. «Фінанси підприємств» (за модульною системою навчання): теоретично-практичний посібник. – Київ: ВД «Професіонал», 2006.- 288 с.
2. Філімоненко О.С. Фінанси підприємства: Навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і доров. – К.: МАУП, 2004. – 328 с.
3. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. -К.:Вид-воКНЕУ, 2003.

УДК 336

Волинець В.О.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ ТА ЇХ РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ

Фінансові посередники - це організації, які беруть за певний відсоток на зберігання гроші і надають їх у позику за більш високий відсоток фізичним і юридичним особам, які потребують цих грошам.

Поява фінансових посередників - тривалий процес, вони повинні були продемонструвати свою надійність, стійкість і ефективність. В історії їх становлення були і сумнівні епізоди, траплялися і розорення, і невдачі, і відверте шахрайство. Але в даний час в країнах з розвинутою ринковою економікою сформувалися надійне законодавство, системи страхування вкладів населення, певні традиції взаємин між фінансовими посередниками і